

PRESUPPOSITIONS TRIGGERED BY THE ASPECTUAL OPERATOR WITHIN THE COMPLEX PREDICATE IN THE TELEVISUAL-POLITICAL DISCOURSE IN ROMANIAN

Laura Grama

PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza” University of Iași

Abstract: The article approaches pragmatic issues of the complex predicate with aspectual operator within the televisual-political discourse in Romanian, more precisely the role of inchoative, continuous and terminative aspectual operators in triggering presuppositions as a type of linguistic implicit. It is emphasized that, through presuppositions, the politician-locutor conceals his opinion on the topics in question and the way he chooses to introduce the presuppositions proves his conversational ability.

Keywords: presuppositions, presupposition triggers, aspectual operator, complex predicate, televisual-political discourse

*Presupozițiile, ca tip de implicit lingvistic, reprezintă „toate informațiile care, fără a fi în mod direct, deschis, transmise (fără a constitui, în principiu, veritabilul obiect al mesajului transmis), sunt, totuși, în mod automat declanșate prin formularea enunțului, enunț în care ele se găsesc în mod intrinsec înscrise, oricare ar fi specificul cadrului enunțiativ”¹. Astfel, „presupoziția se află într-un strâns raport cu contextul literal, cu diverse construcții sintactice, făcând abstracție de condițiile de ocurență ale enunțului și aparținând componentei lingvistice”², informațiile cuprinse în presupoziții fiind în legătură directă cu „realități deja cunoscute și admise de către destinatar”³. Liliana Ionescu Ruxăndoiu descrie principalele clase de declanșatori de presupoziții (cf. St. C. Levinson, *Pragmatics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1983, p. 181-185), între care include „verbele care exprimă modificarea unei stări: a începe, a termina, a sfârși, a încheia, a înceta, a pleca, a sosi, a ajunge”⁴, acestea declanșând „presupoziții lexicale”⁵ în care „sensul unității lexicale care declanșează presupoziția trimite totdeauna la un alt sens”⁶ (cf. G. Yule, *Pragmatics*, Oxford University Press, Oxford, 1996, p. 27-30).*

Lucrarea de față analizează transcrieri ale unor înregistrări specifice discursului televizual-politic din Luminița Hoartă Cărașu (coord.), *Corpus de limbă română vorbită*

¹ Catherine Kerbrat-Orecchioni, *L'implicite*, Edition Armand Colin, Paris, 1986, p. 25.

² Luminița Hoartă Cărașu, *Teorii și practici ale comunicării*, Editura Cermi, Iași, 2008, p. 206 [=Cărașu, *Teorii*].

³ Cărașu, *Teorii*, p. 203.

⁴ Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Limba și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, Editura All Educational, București, 2003, p. 56 [= Ruxăndoiu, *Limba*].

⁵ Pentru tipurile de presupoziții clasificate în legătură cu anumite clase de declanșatori, vezi Ruxăndoiu, *Limba*, p. 57-58.

⁶ Ruxăndoiu, *Limba*, p. 58.

actuală nedialectală, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013, p. 234-508 [= Cărașu, *Corpus*].

În cadrul discursului televizual-politic românesc, în corpusul analizat, sunt prezenți sporadic operatori aspectuali incoativi, continuativi și terminativi ca declanșatori de presupozii în structura predicatului complex cu suport semantic verbal. În continuare, analizăm presupozii declanșate de operatorii aspectuali incoativi (*a se apuca*, *a începe*), continuativi (*a continua*) și terminativi (*a ajunge*, *a termina*, *a sfârși*, *a înceta*), rolul acestora fiind, de multe ori, „(fals) informativ”, în sensul că „presupozițiile pot fi utilizate nu ca indicatori ai unor informații cunoscute, ci pentru a transmite direct o informație nouă”, având astfel funcție „retorică”, „intențională sau ilocuționară”⁷. Este interesant de văzut felul în care emițătorul-politician introduce presupozii în conversație, mai ales că „abilitatea conversațională a unui individ este reflectată și de modul de introducere a presupoziiilor” în care locutorul își disimulează „punctul de vedere asupra problemelor discutate, dând în felul acesta schimbului verbal orientarea dorită”⁸.

„MM: [...] Bugetu’ de pensii s-a dezechilibrat în două mii nouă. La sfârșitu’ lu’ două mii opt a avut un mic dezechilibru↓ (gest cu degetele prin care indică mărimea mică) pe vremea Guvernului Năstase aveam un excedENT↓ ++ pe:: au venit ei și-au stins excedentu’ respectiv. Sigur↓ excedentu’ poate putem să-l discutăm de ce l-a ținut. Tocmai că dacă apar astfel de momente să nu tai de la oameni. A fost un tip de politică↓ bună sau rea↓ sau rea↓ da’ o politică care <MARC a rezistat MARC>. Sau↓ + după ce dăm ceva bani de la buget↓ *ne apucăm să tăiem* de la oameni↓ de la pensionari.” (Cărașu, *Corpus*, p. 435-436)

Operatorul aspectual incoativ *a se apuca* din cadrul predicatului complex „*ne apucăm să tăiem*” declanșează presupozia lexicală „până acum nu am tăiat de la oameni, de la pensionari”. Apelul la plural în locul singularului trimite cu gândul la „un mecanism de atenuare a prejudiciului”⁹ specific politeții negative, prin care emițătorul-politician evită să-și acuze în mod direct adversarul politic de greșeli în gestionarea bugetului statului.

„TB: dovada faptului că <MARC știu↑ MARC> + ce li se întâmplă↓ este că i-am și sprijinit să obțină nouăzeci la sută din subvenție↓ domnu’ Antonescu.

CA: Păi bun↓ da’ să ajungă banii la oameni. (aplauze)

TB: *Au început să ajungă↓* nu pot ajunge într-o zi.” (Cărașu, *Corpus*, p. 287)

Operatorul aspectual incoativ *a începe* din cadrul predicatului complex „*au început să ajungă*” generează presupozia lexicală din care înțelegem că „până acum banii nu au ajuns la oameni”, însă perfectul compus al verbului *a începe*, timp verbal ce „prezintă acțiunea verbală ca încheiată în mod cert într-un moment anterior procesului comunicării”¹⁰, permite înțelegerea faptului că „deja banii au început să ajungă la oameni”. În acest fel, emițătorul-politician transformă în certitudine o acțiune asupra căreia plana nesiguranța înfăptuirii,

⁷ Liliana Hoinărescu, *Funcția persuasivă a presupoziiilor în discursul mediatic românesc*, în *Studii și cercetări lingvistice*, LXVII, nr. 1, București, 2016, p. 98 <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A25207/pdf> (accesat la 7.01.2020)

⁸ Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Narațiune și dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, Editura Academiei Române, București, 1991, p. 19 [= Ruxăndoiu, *Narațiune*].

⁹ Este vorba despre „impersonalizarea enunțurilor [...] prin apelul la plural în locul singularului”, Ruxăndoiu, *Narațiune*, p. 22.

¹⁰ Dumitru Irimia, *Structura gramaticală a a limbii române. Verbul*, Editura Junimea, Iași, 1976, p. 82 [= Irimia, *Verbul*].

exprimată anterior de către interlocutorul-adversar politic prin verbul la conjunctiv prezent¹¹ „să ajungă”, prefațat de conjuncția coordonatoare adversativă „da”.

„MM: Se creează <MARC o criză↓ MARC> și oamenii încep să ascundă banii. Cei care lucrează↑ firmele↑ încep să nu mai plătească↓ și în loc să să reușim să păstrăm veniturile↓ ne scad.” (Căraușu, *Corpus*, p. 435)

Operatorul aspectual incoativ *a începe* la indicativ prezent¹² din cadrul predicatelor complexe „încep să ascundă” și „încep să nu plătească” presupune faptul că „până acum nu s-a întâmplat ca oamenii să ascundă banii și ca firmele să nu plătească taxele”, presupuziție întărită și de suportul semantic verbal la conjunctiv prezent „să ascundă”, „să nu plătească”, mod verbal ce exprimă „acțiuni reale și sigure”¹³ atunci când este subordonat indicativului. Astfel, vorbitorul transmite mai mult decât exprimă literal, afirmația sa cu privire la declanșarea unor acțiuni negative asupra bugetului statului având rol persuasiv asupra receptorului-votant.

„TB: Cât timp↓ fermieru’↑ va merge cu laptele să-l vândă la oraș↓ va merge cu PORcu’ să-l vândă la oraș↓ uite vine Crăciunu’↑ ++ el va rămâne săRAC. Numai atunci când în MEdu’ rural↑ vom crea întreprinderi mici și mijlocii↓ care să proceseze <MARC laptele↓ MARC> și la oraș să plece BRÂNză↑ + tot soiul de produse din lapte↓ iaurturi și-așa mai departe↓ să proceseze CARnea↑ și la oraș să plece mezeluri↓ salamuri↓ cârnați↓ tot ce se poate face din carne↓ numai atunci fermieru’↑ va începe↑ să POAtă gândi↑ să: + aTINGă↑ + la un moment dat↓ + prosperitatea.” (Căraușu, *Corpus*, p. 322)

În cadrul structurii predicative complexe cu doi operatori de predicativitate, respectiv operatorul aspectual *a începe* la indicativ viitor 1 și operatorul modal *a putea* la conjunctiv prezent, forma de viitor 1 a verbului *a începe* declanșează presupuziția lexicală conform căreia „fermierul nu îndeplinește în prezent condițiile necesare pentru a se putea gândi la obținerea prosperității”, în context, timpul viitor 1 având valoarea modală de *ipotețic*, ceea ce determină ca acțiunea să fie prezentată „ca o posibilitate doar, ca o ipoteză”¹⁴. Strategia vorbitorului de a utiliza și verbul de modalitate *a putea* la conjunctiv prezent pe lângă primul operator de predicativitate, alături de suportul semantic verbal la infinitiv prezent „gândi”, permite înțelegerea faptului că „este posibil, dar nesigur ca, în viitor, fermierul să aibă condițiile necesare pentru obținerea prosperității economice”. Ideea de acțiune posibilă, dar nesigură este indusă și de faptul că acest predicat complex este selectat în locul celui cu un singur operator de predicativitate, respectiv „va începe”, urmat direct de verbul „să atingă” în loc de verbul „a gândi” în poziție de suport semantic verbal („va începe să atingă”), structură predicativă complexă ce ar fi prezentat acțiunea ca reală, sigură și „urmând să se desfășoare într-un moment posterior momentului comunicării verbale”¹⁵.

„MP: [...] Este clar că: perioada care urMEAZă↑ + /ă ne va afecta în primu’ rând pe noi↓ și că↑ din acest punct de vedere↓ /ă mesajele politice *conTInuă să fie incoerente*. Ce ne deranjează pe noi? Că dacă ar fi fost↑ aceste măsuri de austeriTate↓ prezentate

¹¹ Conjunctivul „pune acțiunea verbală sub semnul *incertitudinii*; este *posibilă* realizarea ei, dar este *nesigură*”, Irimia, *Verbul*, p. 99.

¹² Prezentul absolut al indicativului exprimă „acțiunea verbală în relație de simultaneitate cu momentul desfășurării procesului de comunicare”, Irimia, *Verbul*, p. 65.

¹³ Irimia, *Verbul*, p. 100.

¹⁴ Irimia, *Verbul*, p. 93.

¹⁵ Se referă la „ipostaza de timp *absolut* a viitorului”, vezi Irimia, *Verbul*, p. 92.

ca: ↑ /î + (AK) pe un (AK) pe o perioadă determinată de timp ↓ poate că și nouă ne-ar fi fost uȘOR ↑ să putem să /ă traverSĂM această perioadă ↑ /î limitată în timp ↓ dar ↓ nu există NICIUN fel de /ă /ă: ++ situAție ↑ prezentată pentru anul + două mii ↑ unsprezece ↑ în care /ă: lucrurile să revină la normal ↓ și de aceea ↓ considerăm că /ă în acest moment ↓ SINGura noastră șansă ↑ Unica șansă ↑ pe care o mai au cetățenii ↑ este ↑ acest răsPUNS ↓ pe care încearcă să-l dea mișcarea sindicală.” (Cărăușu, *Corpus*, p. 478)

În cadrul predicatului complex „continuă să fie incoerente”, operatorul aspectual *a continua* „are presupuziția acțiunii”¹⁶ suportului semantic verbal la conjunctiv prezent, trimitând cu gândul la faptul că: 1) „mesajele politice erau incoerente” și 2) „mesajele politice încă sunt incoerente”, idee susținută și de indicativul prezent¹⁷ al verbului de aspect. În acest fel, emițătorul-lider sindical atrage atenția receptorului-votant asupra faptului că mesajele clasei politice în legătură cu măsurile de austeritate impuse nici nu au fost și nici nu sunt credibile, astfel încât trebuie privite cu precauție. Presupuzițiile sunt utilizate strategic de către emițătorul-lider sindical, pentru a-i convinge pe „cetățeni” că soluția oferită, respectiv „acest răsPUNS ↓ pe care încearcă să-l dea mișcarea sindicală”, devine „SINGura noastră șansă ↑ Unica șansă ↑ pe care o mai au cetățenii”.

„MG: [...] Acum dumneavoastră îl vedeți pe același domn Oprea ↑ + drept cel mai bun paznic la STĂNĂ ↓ și l-ați propus drept ministru de Interne în Guvernul Negoiaș. (aplauze în sală) Păi în logica ASTA de selecție a cadrelor ↑ + domnule Băsescu ↓ + înseamnă că mâine poimâine Vanghelie ↑ un gospoDAR ↑ la Primăria sectorului cincii ↓ îl propuneți candidat de prim-ministru ↓ + sau dacă sufletelul doamnei Oprea vă spune ceva ↑ o puneți prim-ministru pe doamna Oprea ↑ + pe doamna Udrea ↑ pentru că ↓ în în astfel de logică ↓ nu puteți să conduceți o țară ↓ prin//

[...]

TB: am la dumneavoastră rugăminte ↑ dacă este posibil bineînțeles ↓ ++ să respectăm femeile. Sunteți de acord? (rumoare în sală)

MG: Da.

TB: <? Do it. ?> (du it)

MG: Sântem mai mulți de acord cu dumneavoastră.

TB: /ă: E-n regulă. Vă asigur că eu voi *continua să*: le respect ↓ chiar dacă interesu' ↑ electoral mi-ar mi-ar dicta altfel.” (Cărăușu, *Corpus*, p. 305-306)

Operatorul aspectual *a continua*, ce formează predicatul complex alături de suportul semantic verbal la conjunctiv prezent „să respect”, declanșează presupuziții lexicale cu referire la atitudinea politicoasă constantă a emițătorului față de femei, precum „am respectat și respect femeile”, viitorul propriu-zis al verbului de aspect având rolul de a reda „siguranța realizării acțiunii” din perspectiva vorbitorului, care, atunci când selectează forma de viitor, „consideră deseori acțiunea săvârșită”¹⁸. De fapt, în acest context, rolul presupuzițiilor este în

¹⁶ „Verbele aspectuale - a înceta să, a se opri să, a continua să, a termina să, a începe să, a apuca să, a ajunge să etc. - și adverbele și locuțiunile aspectuale și de aproximare - mai, mai-mai, gata-gata, cât pe ce, încă [...] au presupuziția acțiunii verbului principal, cel la care se anexează verbul / adverbul aspectual”, Ariadna Ștefănescu, *Conectori pragmatici*, versiune premergătoare tipăririi, p. 123 https://www.academia.edu/34925517/CONECTORI_PRAGMATICI?auto=download (accesat la 16.03.2020)

¹⁷ „Indicativul este reprezentat de forme pe care vorbitorul le consideră *reale*, deci redă în special valoarea <sigur> a *modalităților epistemice*, în funcție și de sensul general al contextului”, Paula Gherasim, *Semiotica modalităților: o analiză contrastivă româno-franceză*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 1997, p. 101.

¹⁸ Valerica Sporiș, *Valențe semantico-stilistice ale timpurilor verbale în limba română. Prezentul și viitorul indicativului*, în The Proceedings of the International Conference “Communication, Context, Interdisciplinarity”. Section: Language and Discourse, 2, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu Mureș,

principal strategic și doar secundar informativ, în sensul că vorbitorul TB intenționează să-și atragă simpatia publicului spectator și telespectator al dezbaterii prin sublinierea calității sale de a fi mereu respectuos cu femeile, mai ales că intervenția inițială a vorbitorului MG, contracandidat politic, a fost primită cu „(aplauze în sală)”.

„TB: [...] esențial este↑ + să dezvoltăm↓ + o politică de: + cuPLAre↑ a României↑ + la: + Asia Centrală↑ și în mod deosebit la zona caspică↑ ceea ce + noi↑ + am materializat↓ și vom continua↑ să materializăm↓ prin parteneriate↓ + cu țări + deținătoare de energie.” (Căraușu, *Corpus*, p. 311)

În același sens, operatorul aspectual *a continua* la indicativ viitor 1, din structura predicatului complex „vom continua să materializăm”, presupune faptul că „și în prezent materializăm o politică de cuplare a României la Asia Centrală”. Emițătorul reliefează credibilitatea partidului de guvernământ ca urmare a constanței în timp a acțiunilor acestuia: afirmația „am materializat” + presupoziția „materializăm” + afirmația „vom continua↑ să materializăm”.

„MG: Sânt absolut convins că Marea Neagră va continua să fie un punct strategic important + pentru România↑//” (Căraușu, *Corpus*, p. 312)

Operatorul aspectual *a continua*, la indicativ viitor 1, ce formează predicatul complex alături de suportul semantic verbal la conjunctiv prezent „să fie (un punct)”, declanșează presupoziții lexicale, implicând siguranța vorbitorului în legătura cu subiectul în discuție: 1) „Marea Neagră a fost un punct strategic pentru România” și 2) „Marea Neagră încă este un punct strategic pentru România”. Valoarea semantică de *certitudine*, exprimată contextual de viitorul verbului *a continua*, este întărită prin declarația „Sânt absolut convins”, având rolul de a-l convinge pe receptor că afirmațiile emițătorului-politician sunt credibile prin faptul că sunt asumate.

„OS: O presiune politică] din aFara grupului parlamentar spuneți?

AN: După părerea mea da. Care a venit de la Guvern↑ de la Cotroceni↑ nu știu de unde↓ și nu este problema mea↑ decât să conSTAT acest lucru. Deci↓ în acest^{ll} A apărut o enervare EXtraordinară în cadru' dezbaterii↓ pentru că + colegii noștri↑ + știau↑ + și era (AK) a fost cred↓ prima dată când + un raport al unei comisii a fost <MARC complet MARC> modificat↓ VOTurile au mers în cu TOTul alt sens↓ decât voturile din comisia de specialiști din din Parlament. Aici↓ + eu am avut mai multe intervenții↓ și /î:: probabil că ați reținut unele dintre intervențiile mele de procedură↓ și unele intervenții de fond. Practic însă↑ + Niciuna dintre /î (AK) niciunu' dintre aceste elemente nu a fost acceptat în dezbateri. Și practic↓ /î tăvăLUGul↑ unei majoriTĂȚI↑ care a fost impus în dezbAtere↓ + a dus la↑ repet↓ la o enervare extraordinară în cadru' grupului. Și de aceea↑ la un anumit moment↓ colegii noștri au spus <CIT Nu are niciun sens↓ să continuăm↓ + noi să intervenim↑ să dăm argumente↑ să spunem [ce s-a întâmplat la comisie↑ CIT>//” (Căraușu, *Corpus*, p. 489)

În cadrul predicatului complex „să continuăm [...] să intervenim”, operatorul aspectual *a continua* presupune faptul că „am intervenit deja cu argumente cu privire la cele petrecute în comisie”. În acest context, conjunctivul prezent al verbului *a continua* are rolul

2012, p. 981 https://old.upm.ro/cc12/volCCI_II/Pages%20from%20Volum_texteCCI2-116.pdf (accesat la 18.03.2020)

de a exprima „continuarea [...] sigură a acțiunii anterioare când urmează după alt verb”¹⁹. Prin combinația cu declarația „Nu are niciun sens”, ce prefățează predicatul complex, emițătorul consideră pe deplin încheiată obligația colegilor săi de a-și justifica suplimentar acțiunile.

„VF: Domnule Dragnea↓ ați vorbit foarte puțin în această emisiune. Legat de această chestiune↓ anul trecut↑ + ne-am lăfăit în bani↓ anul acesta↑ *ajungem să tăiem* din pensii și din salarii. Cifrele↑ vorbesc de la sine↓ nici nu mai trebuie să comentăm.” (Cărăușu, *Corpus*, p. 479)

Operatorul aspectual terminativ *a ajunge* din cadrul predicatului complex „ajungem să tăiem” presupune faptul că „au existat semne că se va ajunge la tăieri din pensii și din salarii”, indicativul prezent al verbului de aspect devenind un argument pentru faptul că acțiunea este o realitate. În cadrul predicatului complex, moderatorul utilizează persoana I și pluralul în locul singularului ca strategie a politeții negative, atenuând ceea ce interlocutorul-politician ar percepe drept o acuzație directă cu privire la faptul că banii din bugetul statului nu au fost cheltuiți în mod judicios, în sensul că au fost cheltuiți în funcție de interese: un excedent la pensii și salarii în an electoral vs. austeritate, chiar tăieri, în anul următor.

„VV: După opinia mea↓ GuVERNul↑ este:↑ comPLET depășit. El este↑ /ă:: el este acum paniCAT↓ și ia măsuri în PRIpă↓ pe care NU le evaluează↓ ++ /ă și din acest moment și declarațiile sânt contradictorii. Ieri am avut cu domnu’ Mitrea împreUnă un <MARC regal↑ MARC> cu <MARC ministru’ Muncii MARC>. Ministru’ Muncii a făcut niște declarații <MARC descumpănitoare MARC>. *Ajunsese* chiar să *promItă* că începe din nou creșterea. Eu i-am și spus. Bernard Shaw zicea că cel mai ușor [e să te lași de fuMAT↓]” (Cărăușu, *Corpus*, p. 472)

Operatorul aspectual *a ajunge* din cadrul predicatului complex „ajunsese să promită” marchează, prin trăsătura terminativă, punctul final al unui proces și permite depistarea presupuziției lexicale „declarațiile Ministrului Muncii erau din ce în ce mai descumpănitoare”. Prin intermediul presupuziției, emițătorul-politician încearcă să convingă receptorul-votant de incompetența partidului de guvernământ, în cadrul căruia există o incoerență totală atât în privința măsurilor adoptate, cât și în cazul declarațiilor făcute de către membrii săi.

„MȘ: Dacă <MARC se va întâmpla↑ MARC> să avem↓ știu eu↓ un efect al unei crize economice mult mai MAri↑ europene↓ care e^{ll} Uitați-vă ce se întâmplă↓ că nu e: știut cum va evolua↓ nimeni nu știe ce se întâmplă↓ (VV zâmbește) în Europa asta. România e legată FOARte mult de ce se-ntâmplă în Europa. Probabil că o treBUi să luăm și alte măsuri în momentu’ în care se întâmplă așa ceva. Dacă nu se întâmplă↓ n-avem nicio problemă↓ și *n-o să ajungem să majorăm* taxe și [impozite anu’ viitor.” (Cărăușu, *Corpus*, p. 435)

Operatorul aspectual terminativ la forma negativă *a ajunge* din cadrul predicatului complex „n-o să ajungem să majorăm” declanșează presupuziția conform căreia „deocamdată

¹⁹ Ion Coteanu, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Garamond, București, 1996, p. 206 [= Coteanu, *Gramatica*].

nu sunt majorări de taxe și impozite”, viitorul popular²⁰ având în acest caz valoare ipotetică²¹, în sensul că lasă să se înțeleagă faptul că „nu este sigur, dar este posibil să nu ajungem la o măsură extremă precum majorarea taxelor și impozitelor”. Astfel, afirmațiile emițătorului-politician au caracter relativ, în sensul că nu i se va putea reproșa că a oferit asigurări absolute cu privire la faptul că guvernul din care face parte nu va lua măsuri nepopulare.

„CA: da' nici nu vreau să cad în situația↑ de a juca într-o operetă împreună cu dumneavoastră în care nu vreau <MARC să joc MARC>. Adică noi↑ care vorbim despre români↓ despre drepturi↓ despre constituții↓ și dumneavoastră ne invitați așa::↑ + foarte frumos↑ tovărășește↑ <CIT Dom'le↓ să stăm↓ să facem o constituție împreună. CIT> <F Stăm↓ F> domnule prim-ministru↓ da' până să stăm↑ + dumneavoastră sunteți de acord↑ + că e normal ca să avem cât de cât încredere unii în alții? Că ar trebui să încetați↓ + să vă bateți joc de români//” (Căraușu, *Corpus*, p. 406)

Operatorul aspectual terminativ *a înceta* din cadrul predicatului complex „să încetați să vă bateți joc” declanșează presupuziția „vă bateți joc de români” în legătură cu invitația anterioară a adversarului politic de a face împreună o constituție. Astfel, presupuziția „vă bateți joc de români” are rol persuasiv asupra receptorilor-alegători prin atragerea atenției cu privire la faptul că sunt mințiți sau sunt considerați ușor de păcălit.

„OP: Domnule//

VV: [adăugată la deficitu' dumneavoastră

LN: Vorbea domnul Șeitan.]

VV: dac-ați fi dat la fel la educație↑ ați fi avut cât noi. Așa că lăsați↓ lăsați.

OP: *Să termine* vă rog domnu' Șeitan [*de lămurit* problema cu Fondul Monetar.” (Căraușu, *Corpus*, p. 448)

Operatorul aspectual terminativ *a termina* din cadrul predicatului complex „să termine de lămurit” permite înțelegerea faptului că „discuția cu privire la Fondul Monetar nu a fost lămurită până la capăt”, prin utilizarea conjunctivului prezent cu valoare de imperativ „să termine” moderatorul preluând controlul dezbaterii și alocând din nou dreptul la cuvânt vorbitorului Șeitan a cărui intervenție inițială a fost întreruptă.

Concluzii

În studiul de față, am luat în discuție aspecte pragmatice ale predicatului complex cu operator aspectual în limba română în cadrul discursului televizual-politic, și anume rolul operatorilor aspectuali incoativi, continuativi și terminativi în declanșarea presupuzițiilor ca tip de implicat lingvistic. Am evidențiat faptul că, prin intermediul presupuzițiilor, locutorul-politician își disimulează opinia cu privire la subiectele în discuție, iar felul în care alege să introducă presupuzițiile dovedește abilitatea conversațională a acestuia.

BIBLIOGRAPHY

Izvoare

²⁰ Autorii *GALR, 1* (*Gramatica limbii române*, vol. 1, Editura Academiei Române, București, 2005, p. 441) menționează faptul că tipul acesta de viitor este des utilizat în limba română actuală, în special în stilul colocvial.

²¹ Ion Coteanu (Coteanu, *Gramatica*, p. 204) indică „înțelesul suplimentar de incertitudine” pe care îl actualizează viitorul popular în anumite contexte.

Hoară Cărașu, Luminița (coord.), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013.

Lucrări de specialitate

Coteanu, Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Garamond, București, 1996.

Gherasim, Paula, *Semiotica modalităților: o analiză contrastivă româno-franceză*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 1997.

*** *Gramatica limbii române*, vol. 1, Editura Academiei Române, București, 2005.

Hoară Cărașu, Luminița, *Teorii și practici ale comunicării*, Editura Cermi, Iași, 2008.

Hoinărescu, Liliana, *Funcția persuasivă a presupuzițiilor în discursul mediatic românesc*, în *Studii și cercetări lingvistice*, LXVII, nr. 1, București, 2016, p. 97-119 <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A25207/pdf> (accesat la 7.01.2020)

Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Narațiune și dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, Editura Academiei Române, București, 1991.

Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Limba și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, Editura All Educational, București, 2003.

Irimia, Dumitru, *Structura gramaticală a limbii române. Verbul*, Editura Junimea, Iași, 1976.

Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *L'implicite*, Edition Armand Colin, Paris, 1986.

Sporiș, Valerica, *Valențe semantico-stilistice ale timpurilor verbale în limba română. Prezentul și viitorul indicativului*, în *The Proceedings of the International Conference “Communication, Context, Interdisciplinarity”*. Section: Language and Discourse, 2, Editura Universității „Petru Maior”, Târgu Mureș, 2012, p. 975-984 https://old.upm.ro/cci12/volCCI_II/Pages%20from%20Volum_texteCCI2-116.pdf (accesat la 18.03.2020)

Ștefănescu, Ariadna, *Conectori pragmatici*, versiune premergătoare tipăririi, https://www.academia.edu/34925517/CONECTORI_PRAGMATICI?auto=download (accesat la 16.03.2020)